

Hvordan unngå tidstyver og jobbe effektivt med markedsdager preget av et Lean tankesett ?

Faglunsj 10. februar kl 11.00 – 12.30

viggo.johannessen@kiwa.com tlf 922 288 40

Kiwa Teknologisk Institutt

Trust
Quality
Progress

Viggo Johannessen, Seniorrådgiver i Kiwa

Litt fra CV'en:

- Utdannet ingeniør og driftsøkonom
- Sertifisert Coach fra Ringom Instituttet
- Sertifisert Lean Manager TI
- Jobber med
 - Lean opplæring og implementering, forbedringsprosesser
 - Økonomikurs
 - Lederutvikling
 - Bedriftsutvikling
 - Coach i Produktivitetsspranget
- Deltar i Lean Forum Norge (LFN) i
 - Programkomiteen for årskonferansen
 - Leder av fagkomiteen for årets Lean virksomhet og årets Lean prosjekt
 - Styreleder i det regionale fora (LFN) i BTV (Buskerud, Telemark og Vestfold)
- Godkjent instruktør for gjennomføring av Økonomi Illustrator og Prosjekt Illustrator fra Learning By Doing as
- Godkjent instruktør og forhandler av Lean spillet fra Revere ab
- Fagekspert ved vurderinger av innovasjonsprosjekt søknader til Forskningsrådet

Produktivitetens **Spranget**

LEAN FORUM NORGE

LEAN FORUM BTV-REGIONEN

SALGSLAGET

Aud Slettehaug, Dagleg leiar Kompetansenettverk Lokalmat vest

Kompetansenettverket for lokalmat ▾ Kurs ▾ Bladet Mathåndverk Filmer

Nettsidene: mathandverk.no

- <https://xn--mathndverk-45a.no/>

Vi kan også bidra med å vise vei til andre kompetansemiljøer og mulige offentlige virkemidler basert på ditt behov.

Tilbudet i de ulike regionene bestemmes ut i fra behov og en årlig handlingsplan.

Hvilket fylke du bor i avgjør hvilken region i Kompetanse-nettverket du tilhører.

Tilbudene er imidlertid tilgjengelig for alle uavhengig av hvor du holder til.

- [Kompetansenettverket i Øst-Norge](#) (Oslo, Innlandet, Vestfold og Telemark og Viken)
- [Kompetansenettverket i Sør-Norge](#) (Agder og Rogaland)
- [Kompetansenettverket i Vest-Norge](#) (Vestland)
- [Kompetansenettverket i Midt-Norge](#) (Trøndelag og Møre og Romsdal)
- [Kompetansenettverket i Nord-Norge](#) (Nordland og Troms og Finnmark)

Hvem kan få hjelp?

- Lokalmatprodusenter med inntil 10 ansatte som har mål om å utvikle, foredle og selge kvalitetsprodukter basert på

Aud har erfaring frå prosessindustrien, mellom anna skifabrikk i 5 år ansvar for salg. I dag mjølkebonde – Tine Lean i landbruket - Står greipa på rett stad? - skiftenøkkelen kan du finne i blinde?, avløysaren og du brukar same tid og rytme på mjølkinga? Logg, kontrollpunkt og avvik/avviksmelding.

I dag skal vi se på

- Hva er Lean ?
- Økonomien / kalkylen
- Forarbeidet til deltakelsen på markedsdag
- Planlegging
- Pakking ned varer og materiell
- Pakker ut og er klar på stand
 - Du selger
- Pakker ned og reiser hjem
- Pakker ut
- Økonomien / tjente du penger ?

3 viktige stikkord:

Lean tankesett / prosess / tidstyver

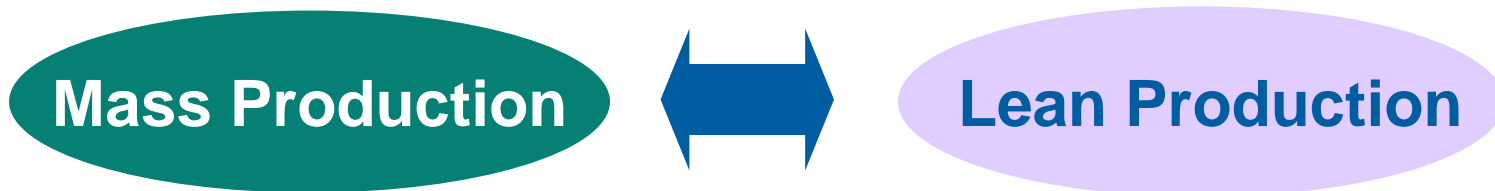
Forbedre planleggingen

Effektivisere etterarbeidet

Kan Lean som tankesett bidra til en bedre flyt ?

Historien bak Lean

- I perioden 1945 – 1970 begynte utviklingen av Toyota Production System (TPS).
- TPS ikke bare et produksjonssystem
 - Enda bedre som et helhetlig management system
 - sentralt for langvarig suksess

Hva er Lean

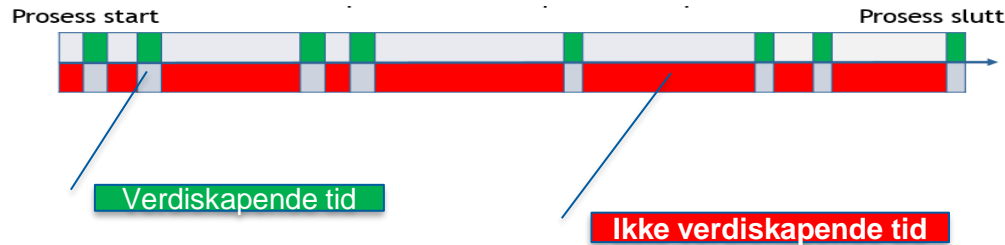
- Lean er en forbedringsfilosofi, et tankesett som kan anvendes for alle organisasjoner i alle deler av bedriften
- **Lean er kontinuerlig forbedringsarbeid og fokus på kundeverdien**
- **Alle** organisasjoner har en serie av prosesser eller handlinger som skal skape verdi for kunden
- **Alle** bedrifter har et potensial til å forbedre og fornye seg

Et sitat

Taiichi Ohno (1988) om «Lean»:

- Det eneste vi gjør er å se på hvor lang tid som går fra det øyeblikk kunden gir oss en ordre til det punkt vi får inn pengene. Den tiden forkorter vi gjennom å ta bort det som ikke tilfører verdi for kunden

Økonomien / kalkylen

Torgdag EKSEMPEL			lønn + sosiale kostnader			
			Timepris	175		
	Tid min	TIMAR	Timepris	sum		
Paking av varer	45	0,75	kr	253,75	kr	190,31
Reisetid	120	2,00	kr	253,75	kr	507,50
Torgtid 10-15 1,5 pers.	450	7,50	kr	253,75	kr	1 903,13
Pakke opp, pakke ned	80	1,33	kr	253,75	kr	338,33
pakke ut og gjere opp kasse	60	1,00	kr	253,75	kr	253,75
bokføre kassaoppgjer	15	0,25	kr	253,75	kr	63,44
annonsering og pr i forkant	20	0,33	kr	253,75	kr	84,58
sum minutt	790					
Totale kostnader tid.				sum	kr	3 341,04

Vi kan påvirke tiden vi bruker og måten vi jobber:

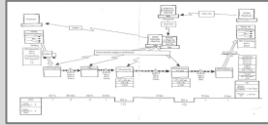
- Forarbeidet til deltakelsen på markedsdag, påmelding
 - forkalkyle
- Planlegging hva vi skal ha med
- Pakking ned varer og materiell
- Reise og reisetid
- Pakker ut og er klar på stand
- Pakker ned og reiser hjem
- Pakker ut
 - Etterarbeid Økonomi og etterkalkyler

Tjente vi penger ?

Utvikling av en Lean prosess, 5 trinn

1 Definer hva som skaper verdi for kunden

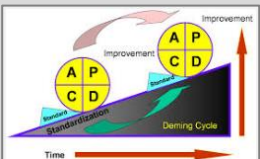
2 Finne verdikjeden, hva gjør vi trinn for trinn

3 Skap flyt, forenkle og forbedre

4 Skap pull (etterspørsel)

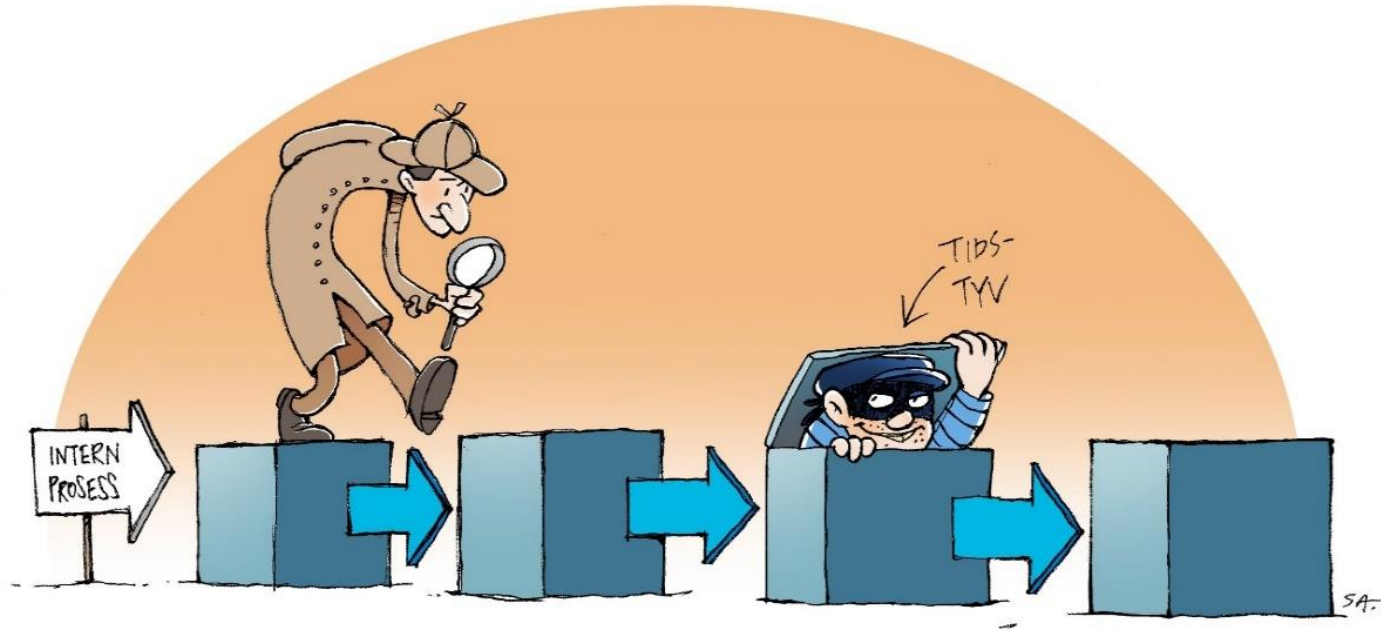

5 Kontinuerlig forbedring
Læring, gjøre bedre neste gang

1. FLYT i arbeidet /
prosessene

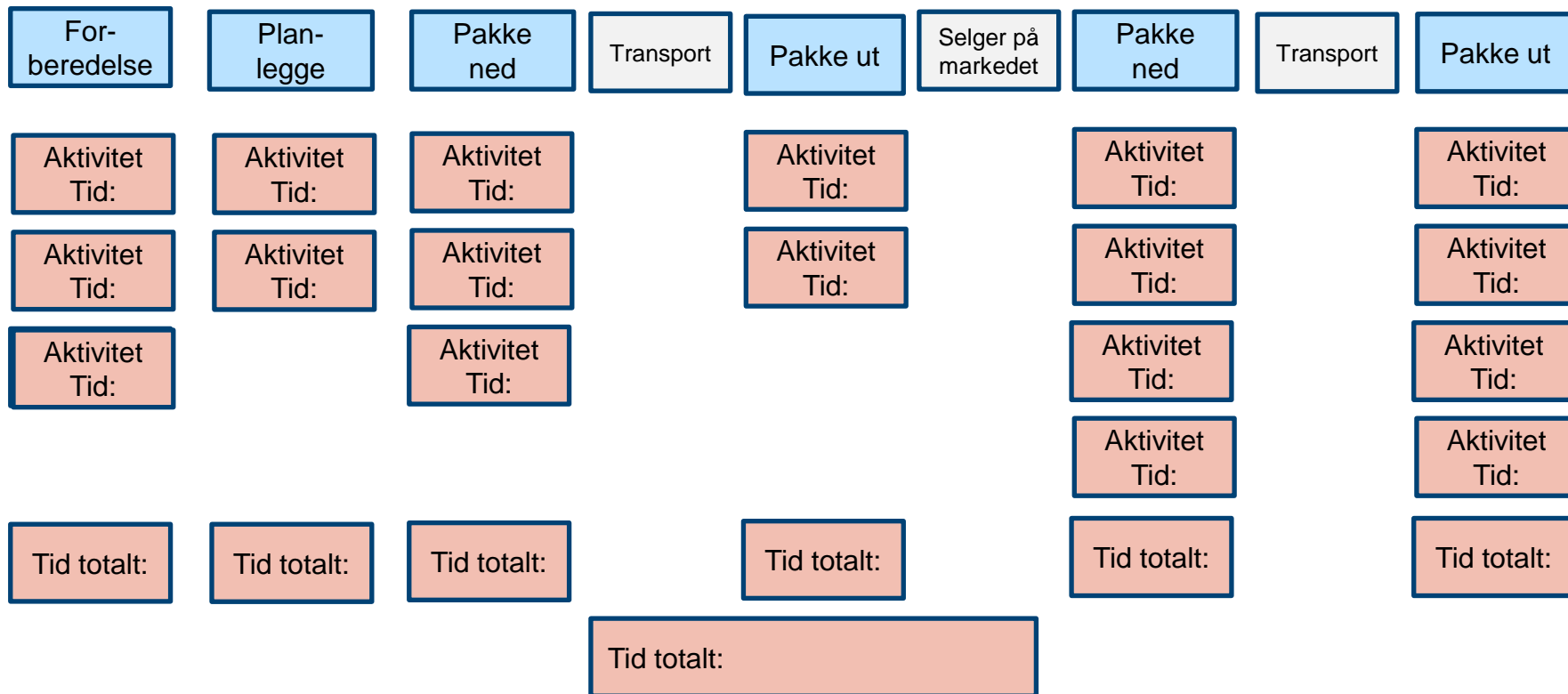
2. KONTINUERLIG
FORBEDRING

Hva gjør vi trinn for trinn

Hva gjør vi, trinn for trinn?

Skisser prosessen, et eksempel

Oppgave: Hva skjer hos dere, trinn for trinn ?

.... OSV

Hva kan vi forenkle og forbedre ?

- En sjekkliste, dette må vi huske å gjøre hver gang
 - Hva må vi ha med ? : Bankterminal, Vipps, vekslpenger, poser, forbruksmateriell osv.
- Pakking og prising
 - Standardisere det vi pakker ned i
- Bruke esker / kasser som passer produktene og som er lett å stable inn i bilen
- Fast innhold i kassene for lett å finne frem
 - Merke kassene
- Noe praktisk å sette produktene i på disken
- Reklamemateriell, plakater, info folder a type «om oss», nettsadresse
- Smaksprøver
- Forbruksmateriell
- Smittevern: sprit, hansker osv
- Søppelbøtte

Osv.....

7 områder - det som ikke tilfører verdi

I Japansk teori sier man at sløsing er :

7. Feil og avvik

1. Overproduksjon

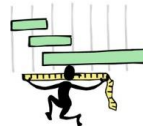
6. Unødvendige bevegelser

2. Venting

5. Lagring

4. Urasjonell bearbeiding

3. Transport

Oppgave: Identifisere tidstyver

Fra egen bedrift	Eksempler	For å fjerne / redusere
Overproduksjon		
Venting		
Transport		
Urasjonell bearbeiding		
Lagring		
Unødvendige bevegelser		
Feil / avvik / må gjøre på nytt		

Sortere

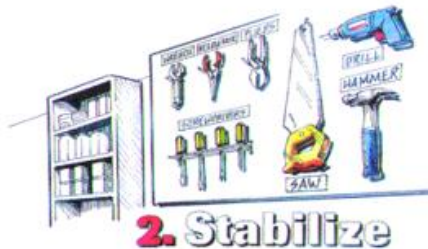
- Fjerne alt materiell, utstyr en ikke trenger på arbeidsplassen
- Beholde kun det mest nødvendige
- Utstyr som benyttes sjelden, flyttes til eget område
- Bruk RED TAGs

1. Sort

Systematisere

- Systematisk tilrettelegging av arbeidsplassen
- Utstyr på rett sted til rett tid
 - faste plasser
- Merking av gulvarealer
- Merking av verktøy og plasser

2. Stabilize

Sikre

- Selvdisciplin
- 5S audit
- Vedlikeholde og forbedre standarder og rutiner
- Tavlemøter, problemløsning og handlingsplaner

5. Sustain

5 S's

3. Shine

4. Standardize

Standardisere

Standardisere rutiner og oppgaver
 Bruk av bilder for å vise standard
 Alle vet hva som er eget ansvarsområde

Skinne

- Jevnlig rydding og rengjøring
 - Mindre slitasje på teknisk utstyr
 - Inspeksjon / bedre oversikt
 - Trivsel på arbeidsplassen

Noen eksempler

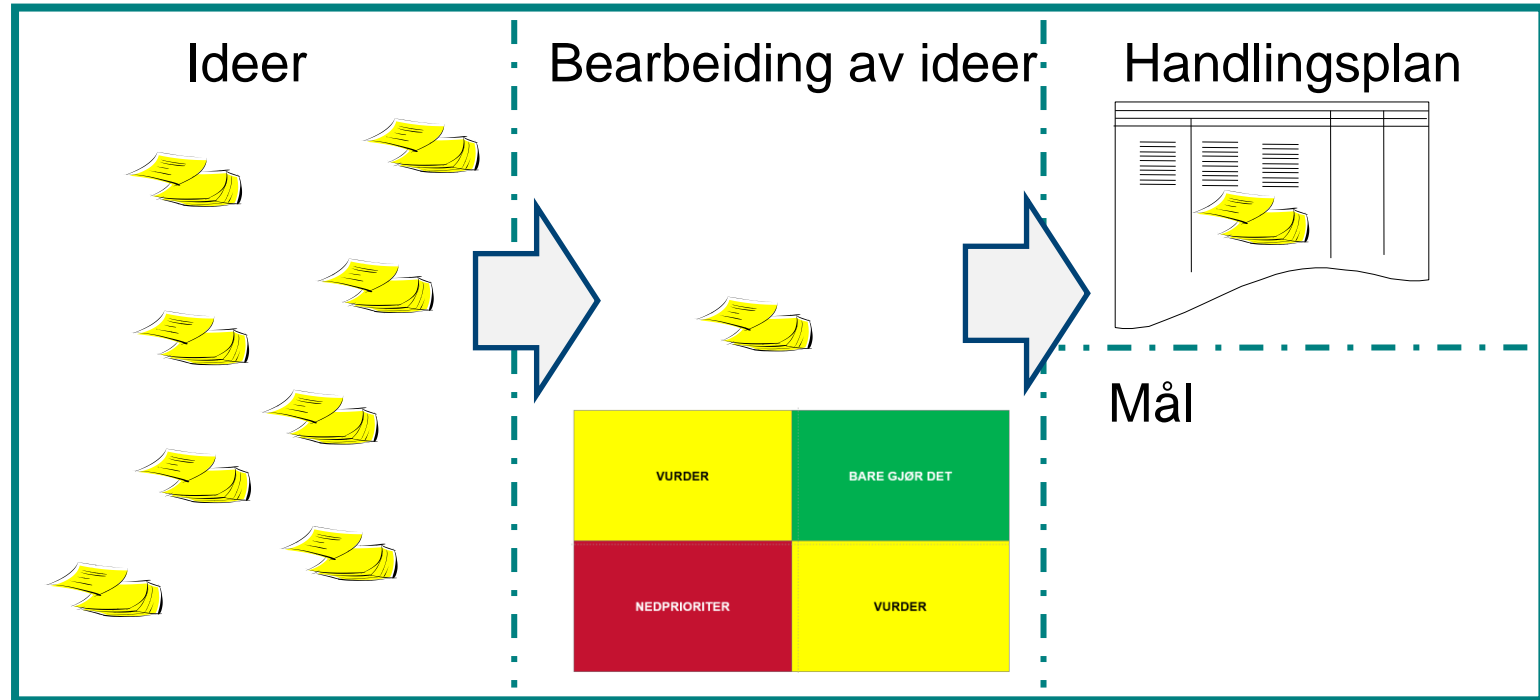
Hvordan utnytte plassen godt og lett finne frem ?

Hva er de smarte løsningene som forenkler håndteringen ?

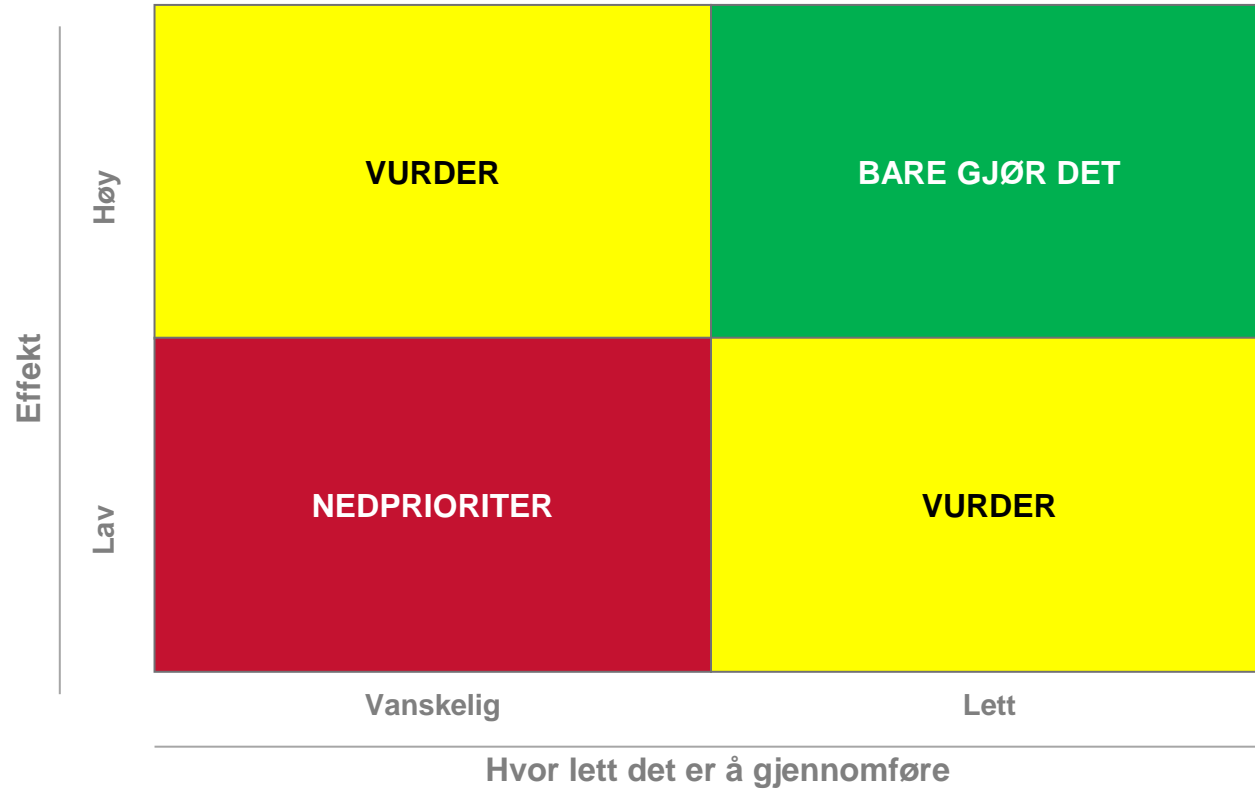

Lean tavle, fange opp de gode ideer

Enkel utgave

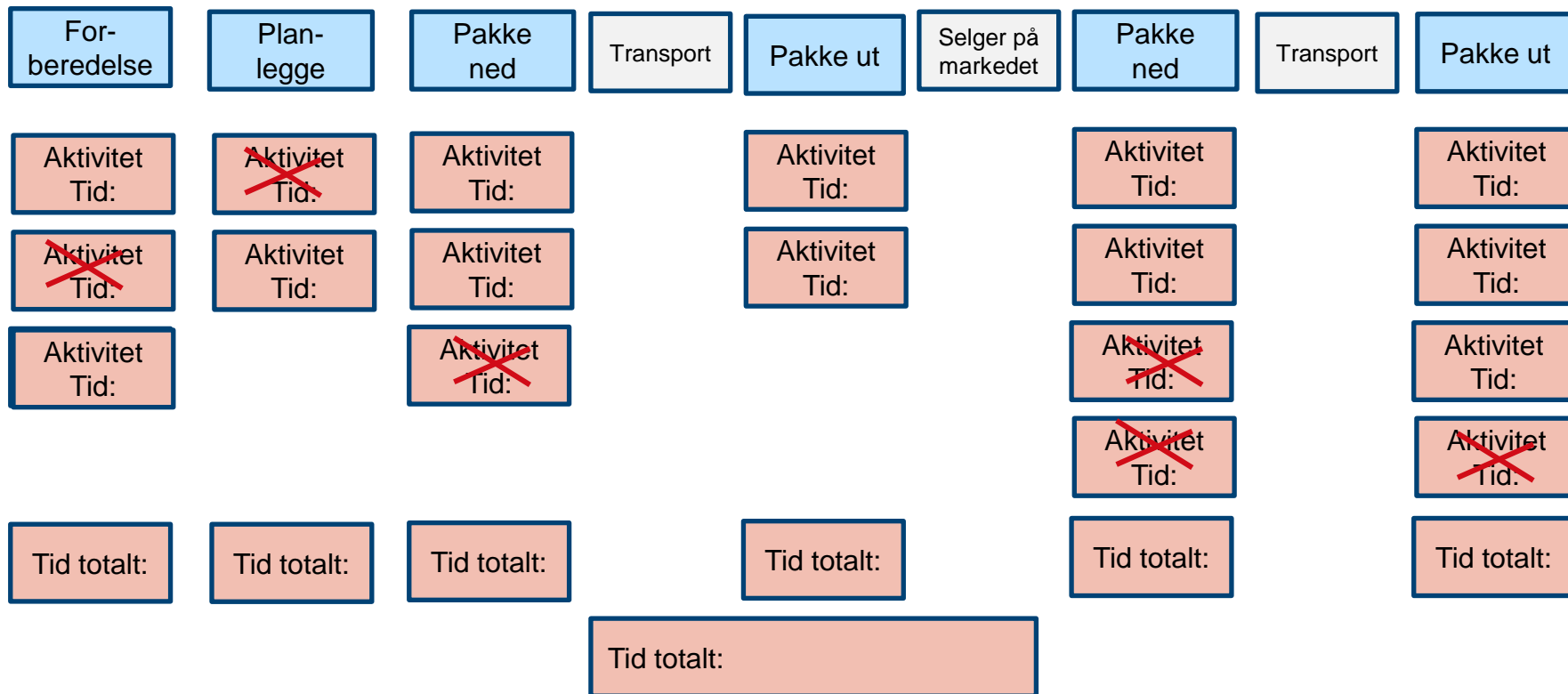
PRIORITERINGSMATRISE

Med 5S og kontinuerlig forbedring arbeid kan vi bl.a. oppnå

- En ryddig arbeidsplass, vi fjerner det vi ikke trenger
- God oversikt over det vi har, alt har sine faste plasser
- God struktur
- God utnyttelse av plassen
- Standardiserte løsninger
- Gode løsninger og gjennomtenkte løsninger
- Forenkling og forbedring
- At vi viser vår beste side til kundene
- En trivelig arbeidsplass
- Fornøyde kunder
- Osv.....

Gjør endringer og mål tiden igjen

Etterkalkyle

Neste gang vi sjekker, hva viser tallene

<i>Torgdag</i> <i>EKSEMPEL</i>			lønn + sosiale kostnader			
		Timepris		175		
	Tid min	TIMAR	Timepris		sum	
Paking av varer	45	0,75	kr	253,75	kr	190,31
Reisetid	120	2,00	kr	253,75	kr	507,50
Torgtid 10-15 1,5 pers.	450	7,50	kr	253,75	kr	1 903,13
Pakke opp, pakke ned	80	1,33	kr	253,75	kr	338,33
pakke ut og gjere opp kasse	60	1,00	kr	253,75	kr	253,75
bokføre kassaoppgjer	15	0,25	kr	253,75	kr	63,44
annonsering og pr i forkant	20	0,33	kr	253,75	kr	84,58
sum minutt	790					
Totale kostnader tid.			sum		kr	3 341,04

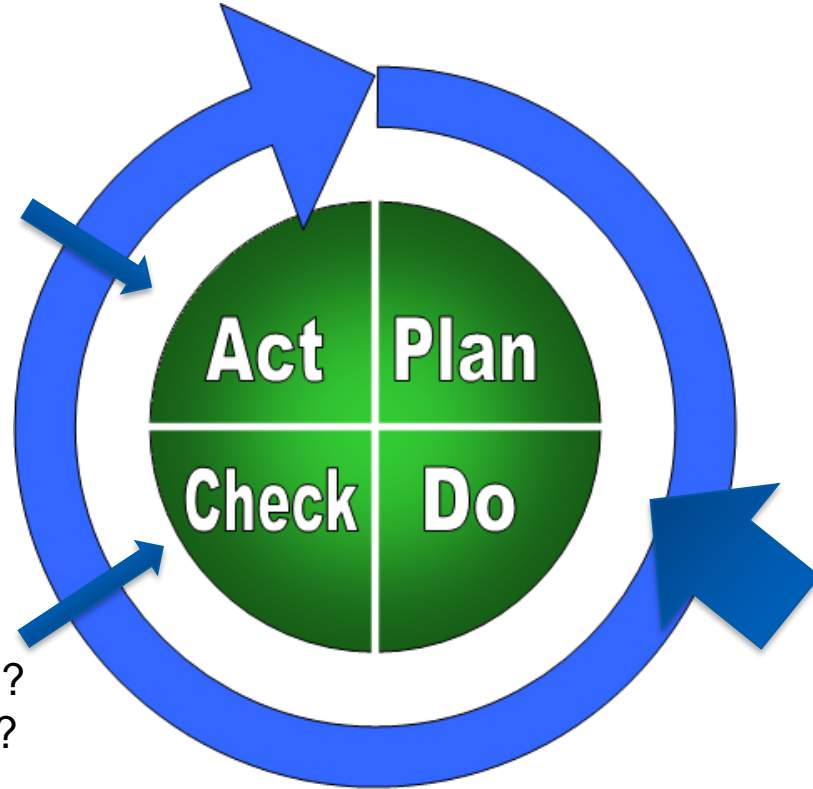
PDCA - Forbedringshjulet

Standardiser

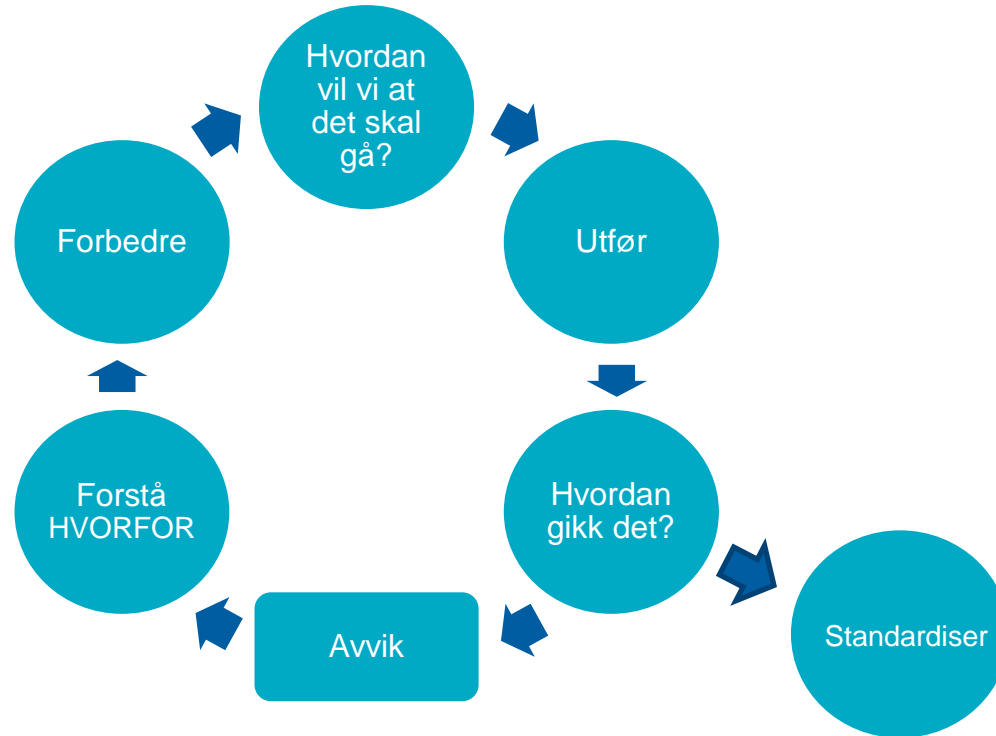
Sikre løsningen
eller start PDCA igjen

Studer

Hva skjedde ?
Hva lærte vi ?

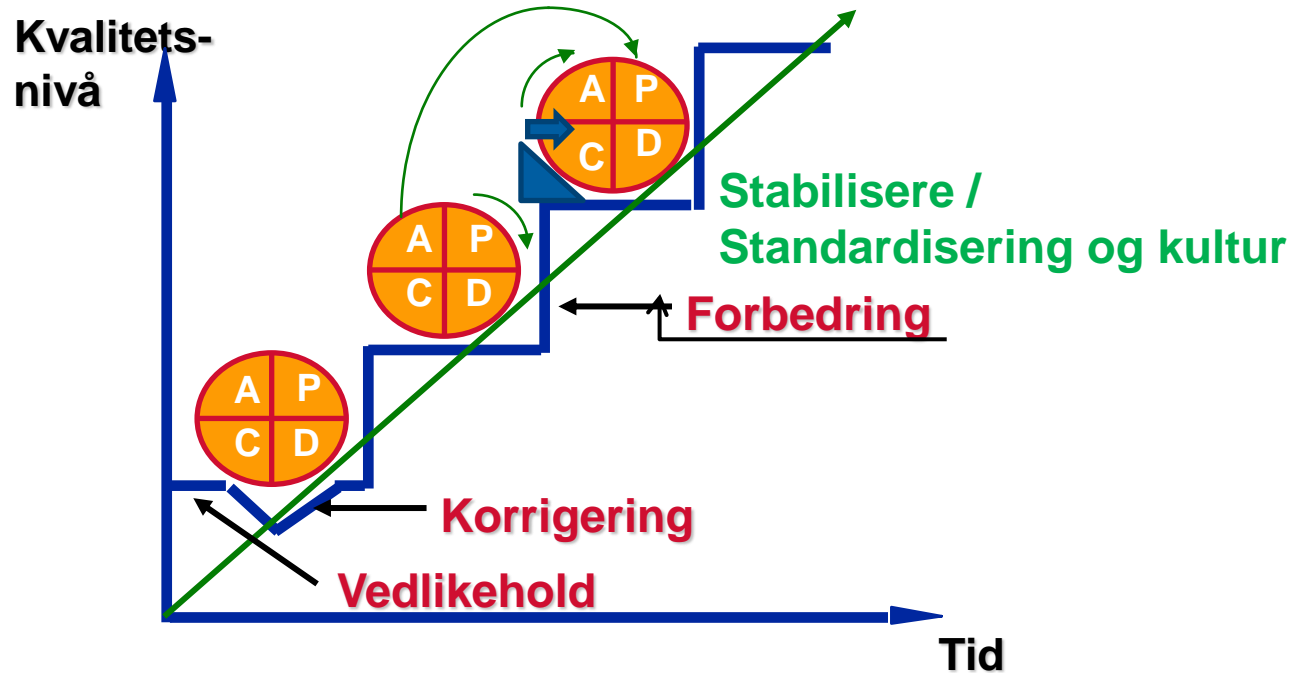

Lærings sirkelen - en spesifisering av PDCA

Kontinuerlig forbedring

Kontinuerlig forbedring

Kaizen er japansk og betyr forbedring.

Tar vi oss tid til å jobbe med forbedringer ?

